

POSTANOWIENIE

1 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Łochowski

na posiedzeniu niejawnym 1 października 2025 r. w Warszawie
na skutek skargi kasacyjnej M.K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu
z 24 sierpnia 2022 r., II Ca 337/22,
w sprawie z wniosku M.K.
z udziałem A.K.
o podział majątku wspólnego,

oddala wniosek wnioskodawczynie M.K.
o ustanowienie adwokata z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie M.K. w piśmie z 16 września 2025 r. złożyła wniosek o ustanowienie na podstawie art. 117 § 1 i 4 k.p.c. adwokata z urzędu w sprawie toczącej się przed Sądem Najwyższym, wskazując na jej trudną sytuację materialną i zdrowotną oraz brak możliwości samodzielnego prowadzenia sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 117 § 1 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Jak natomiast wynika z art. 117 § 6 k.p.c. wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego zgłoszony po raz pierwszy w postępowaniu

kasacyjnym sąd przekazuje do rozpoznania sądowi pierwszej instancji, chyba że uzna wniosek za oczywiście uzasadniony.

Wniosek złożony przez wnioskodawczynię nie jest pierwszym wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, jaki wnioskodawczyni złożyła w postępowaniu kasacyjnym. Postanowieniem z 12 września 2022 r. Sąd Okręgowy ustanowił bowiem dla wnioskodawczyni adwokata z urzędu do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej (k. 1139). Umocowanie tego adwokata wygasło z chwilą dokonania czynności procesowej, dla której został ustanowiony, tj. wniesienia skargi kasacyjnej. Zatem aktualnie wnioskodawczyni nie jest już reprezentowana przed Sądem Najwyższym przez pełnomocnika. Jednak wniosek, uwzględniony przez Sąd Okręgowy, był złożony już w postępowaniu kasacyjnym. Oznacza to, że wniosek z 16 września 2025 r. nie jest pierwszym wnioskiem złożonym na tym etapie postępowania – po wydaniu prawomocnego postanowienia przez Sąd drugiej instancji. Nie zachodziła wobec tego podstawa do przekazania wniosku do rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Zgodnie z art. 117 § 5 zd. 1 k.p.c. sąd uwzględni wniosek o ustanowienie pełnomocnika, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny. Przesłanka wskazana w cytowanym przepisie nie została jednak spełniona. W sprawie została już sporządzona i wniesiona skarga kasacyjna, wyznaczony został również termin posiedzenia niejawnego w celu jej rozpoznania. Na obecnym etapie nie mogą być już w zasadzie podjęte przez stronę żadne czynności, które miałyby wpływ na rozpoznanie skargi kasacyjnej. W każdym razie wnioskodawczyni takich czynności w złożonym wniosku nie wskazała. Zatem udział reprezentującego wnioskodawczynię profesjonalnego pełnomocnika na tym etapie postępowania nie jest już potrzebny.

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 117 § 5 zd. 1 k.p.c. oddalił wniosek o ustanowienia adwokata z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

(D.Z.)

[SOP]